

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 19. In patria tua. Quod quisquam à suis non magni fiat contribulibus, oritur cum ex superbia, tum ex iniudia: vnde Christus illis imputat culpam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](#)

§. 19. In patria tua. *Quod quisquam à suis non magni fiat contribubibus, oritur cum ex superbia, tuus ex maiestate: unde Christus illius imputat culpam.*

Cum hoc igitur sit adeo trivium & quasi naturale, neminem in patria si a magni fieri, nullam quis esse dixerit culpam in ea, qui quod vulgare est & naturale, sequitur. Quid igitur de soa Christus expostulat patria, de suis lamentatur contribubus? Multis de causis: licet etenim hoc naturale esse videatur, nec culpe adscribendum, indubitate tamen non vulgarem secum involuit, non vnam tantummodo, sed & duplum & quidem notarum gravioris. Et licet, quia nostra natura corrupta, culpe sunt familiares, videantur naturales tantum sunt idcirco graviores; quemadmodum malitia in Chananis quam sapiens vocat illis naturalem: *Naturalis malitia ipsorum.* Noi enim ea de causa minus Dominum irritabat, immo tanto censebatur gravior, quanto erat naturalior.

Prima igitur culpa est Luciferina quedam superbia, quam adeo naturae nostre gerimus inclusam, quasi primorum parentum hereditiam. Vide cogitas oriri, quod nos floci facias municipes nec in illis aliquam velis agnoscere praecellentiam? Ex inflata superbia, quia mōneris, ne permittas alium, quam te, plurimū estimari, tibi antefieri. Modo perpende, quando quisquam accedit alienigena, quadem virtutis donique prærogativus conspicuus, ob illam honoribus & laudibus illum extolis, immo & libenter patris tibi superioris, hoc quippe non credis in tuum cedere dedecus, iudicas enim, tibi non imputandū, quod ille tibi in aliquo p̄fatur dignior. Quia hoc nemo culpam tuam esse dixerit: sed fieri potest, ut in eius regione classes sint doctiores, præceptores capaciores, illa ex se viros generet ingenio subtiliores, perspicaciores, quod ibidem tales nacti sunt occasiones intentioni conuenientiores, quales qui hic nati sunt, non habuerunt. Atamen te fatebitur, vicinum tuum, in eadem regione, eodem natura aere, fluentis ipsis potum, ipsis magistris instructum, ipsis potum occasionibus, ubi præferrit, tibi profectus palmas erigere; tantumdem est ac si dicatur: quod ad hoc non fueris aptus, nec tam felici natura ingensio, nec tam egregij nature dotibus, ac ille commendabilis.

De facilis videbis officialem Barcelonensem, quod Horologista Elandia primas deficiat, &

textori Mediolanensi, & sculptori Romano: censetur enim hoc nullam sibi interrogare maculam infamie: hac namque dona ex regionum oriuntur qualitatibus: in Flandria enim & Germania humores dominanter melancholic, quo circa opifices, opera sua quam perfectissime completi: Mediolanenses aurum habent purificatus, Romani exteatis in arte sculpture habent curiosiores. Atamen non est quod umbras ut palmam vicino suo cedat, ut patienter audiat. Si quis dixerit, ille tibi merito est anterrendus, ille opera sua perficit eminentius. Sibi namque persuaderet, si hoc faceret, cum scientia preferentiam adscribere non possit regioni, aeti, conditionibus, aut eiusdem occasionibus, consequenter faceri debeat, sibi hoc esse impotandum, & quod ad minora quam alter sit tantum idoneus. Nullo negotio tibi concedet, ille qui hic pannos texit subtilles, quod his operibus longè præcellant panni Segoniz subtiliores, & coccum Valentia, dicetque eam esse rationem, quod ibidem frequentiori laborent opifices exercitio, aquis abundant convenientioribus, & texoribus in arte sua magis industrijs, at quod suo pannus ille sit subtilior, quem eiusdem opificij mechanicus, vel in eadem habitans planeta confecit, nequitque perficer. Sicut auxilii huius urbis fecerit multum defens aurifex Madritensi, in nullo tamen illi cederet, qui eiusdem hic secum est confraternitatis: hoc etiam in suum judicat vergere detrimentum & ignominiam, faciat, quod de uno ad alterum, unus sit altero perfectior. Hinc communem natum adagium: (a) Imperet milii Chinus, non vicinus: sic se virgo res haberet, quando tibi Procer seu Praeses mittitur aliciezia: non obmuturas, Chinus si vero somnialis, totus conqueretur, dicendo, inquirendo, cur illi, & non milii? Qui in illo plus quam in me? Idcirco casum declarans vates Isayas quem lamentabilem præuidebat Hierusalem superuenturam, stragemque hominum terribilem ait, quod eo vise confidenter cetera: ut vi iuis suis dicat contibules: Esto rex esto Princeps noster: Apprehendet vir fratum Ioseph suum, dñe sciam patris suu: Vestimentum ibi est, Princeps ego noster.

Secundum peccatum: quod ex primo dimicat, iniuria signatur, quia ex eo procedit, attingente D. Chrysoſt, quod quis pacifice non habet, stuleat vicinum suum ab alijs collaudari: sic scientia namque persuaderet, alterius enim omnium, suum videlicet esse vituperium: & quanto vicinus exultare altius, ob id quod habet laude dignum, tanto

I.
Omnes
exteris
nemo vi-
cino de-
ferunt.
Raso.

D.CHR. deesse conficiat: Alterum f. lucarem, & excellit in lenitatem, misericordiam suam in beatitudinem. Hinc similiter Th. ter emerit, iacuit D. Petrus Chrysologus, eam D. PIR. tam expeditus historiam: quod alcurus conspicuissimis clavis excellentia potestatis, eius visceris corrodat, imm. & qua prefulget, auctoritas, inuidi cordis intima luctinet: Inter suis posse, morsus est, aduersus eum, inter eius eminere proximos proximorum virtutis gloriam, propinquuam si honorem debant, compunctum feruientem. Hæc omnia sicut ex inuidia, & ni fallor, loc. in nostris contingit regnum quod xibis in mari. Est autem xibia pīces, qui tons musculus est instans pulchritudinem alias suis insuetus nullis fortis osibus: quando huc inter sua speciei natas pīces, superbo graditur factu, extendens alas suas, iactabundus, velut alas volantibus, & expansas supercilicij: Mox at tem, ut alterius speciei pīce adnatur, omnes confluxim suas contrahunt alas, illi se subdunt, & ut quid excellentius, & omnibus confians reverentur. Sic nobis contingit. Confidere licet hoc in regno nobiles, qui volunt omnes inter se concertare, ne vnuus alteri palmam cedit, & molestè fert si vienus illam sibi arroget: Nihilominus, si extremus accelerit, quahicunque ille sit, illico se contrahunt, & gradatur, ac nobiles huius viris ac Regni, suas demittunt alas, reverenter, sibi que præfertum eum, qui pomptatus venit ab extremis mundi recessibus: similiter & prædicatores nostri, se mutuo non magis faciunt, non difficulter tamen prærogativam concedunt extatris, qui ex alijs accurrunt regionibus, & opifices mechanici ijs qui ex longe diffusi terris appellunt, & tanto pluris illos faciunt, honorant & reverentur, quanto & minus eos agnoscunt, & de memorib. venere regionibus. Hic mox à multis temporibus invenit, at nunc multo magis: quid boni sacerdos si hoc in regno substituendus esset Proter, & à te scilicetate: quis tñ hoc in regno tanto munere dignus: videtur esse promovendus: sicut præterte digniorum indicares esse neminem. Idem casus est de Gubernatore, & Prætore Generali, &c. Signum est, inuidum ad ultimum deuenire senectum, unde modo latius in hominibus, quam præterius temporibus inuidia dominatur.

Intuidam dicit Job peccatum esse præterius D.GR. Parvulus occidi inuidia. Et D. Gregor. hoc ex Lib. 3. Jones probat euidenter: hoc eternum vitium in Mose. aliquo nascitur, ex eo quod alium ut se maiorem habet, consideret, ac eminentiorem, idcirco felicitati non eius inuidus, se acriter opponit, ne alter ad al-

tiera descendat, ipse vero parvulus in imis ha- IV.
reat, & alterius comparatione deprimatur inuidia. Inuidia
rict: Parvulus est qui inuidia occiditur: quia nisi
ipse inferior exibetur, de bono alterius non dolores. est pue-
Hinc inuidia statim in Ioseph seminarium: torum-
cum enim ceteri forent ætate grandiores, il- 33
lum ut maiorem attendebant, quem quotidie
virtutibus, & heroicis actionibus excellebant
tabant digniorem, nec non quod his conformi-
ter plus caritatis à parte amaserunt, & estimare-
tur. Ex eodem profluxit fonte in petuis Saulis:
li: si ille saranicus contra Dauidem: cum enim
eis Dauid erat minor, corpore minor, in o-
culis tamen populi quoque crevit auctoritate
præcellentio, interim Saul neglegit, & mino-
ris habito, prout aperte lati pueri decantarent
Israëlis, quæ Dauid de gigante triumphi hym-
nis concientes, tanto Dauidis gloria, eam quæ
Saul debebatur, præcure esse collabantur ut si in
laudem Saulis canere licuerit: Percessit Saul val-
le, de Dandie tamen licet occidere: Dauid at-
tem detem milia. Vno ictu, quo Gigantem irre-
remis Seipsum Saul ut minorem respectu 1.Reg.
Dauidis anteidebat, hinc inuidia flammescit ui-
fernali, quæ flammulata Dauidem dictere cona-
batur, dicens: Dederunt Dauid de cem milia, &
mibi mille dederunt. Quem magis quotidie (10)
quicquid D. Greg. angeli virtutum successibus sen-
sit, ulvæ se exerceat expedit.

Hinc intelliges, quām prudentes Spiritus S. 33 V.
Iosue ut et puerum, quando motus inuidia in- 33 Iosue
caelestis, in leniores prophetia dono cōspicuus, inuidia
Onore nimis prægatius regimini Moyle, pater dī-
Deum rogat, ut hoc ei pondus alleget: exaudi-
tur, & mandatum accepit, sibi in locis sumeret 33
Sequaginta seniores, quibus Dominus sapientia, 33
caelestis inuidia infudit spiritum: quoru duo Eliad 33
& Medad illico prophetarū. Videlicet hoc Iosue mi-
nister Moysi, cōmouetur inuidia, festinus currit
ad Moysem, expostulans, ille, ne vheri s prophe-
taret, silentius audi eret arctissimū: Cucurrit puer 33 Num. 2.
& inuidiam Moysi, &c. & ait: Domine mi Moysi, 33 11.27.
prohibe eos. Cur vocat puerū? Iam vir erat puer,
etus, & ab annis aliquot monte cum Moyse con-
siderat, quæ paulo post Deum in populis ducem
elegit. Illu tamen Spiritus S. suis actibus confor-
miter defecit inuidia, quæ peccatum eius adulfe-
rat, & inuidem ne vitiorum illorum cœlceret au-
diertas, & inuidem sumeret excellentia, ita 33
ut Dño suo Moyse cōpararentur non inferiores.
Actus hic fuit inuidicibus pueris propriis qui dū
alterum vident monilibus ornatum, velle fulgen-
tem honestiori, quibus illos præcedit oratione,
pati.

patri suggestum inuidi : telle timicam illi, monilia depone, & neruose hoc Moyles expoluit, qui cum via esset, nepragnum mouebatur, immo Iosue respondit : *Quid angustis pro me?* O fili, Isum laris inuidia : ex amore quippe, que mihi bene afficeris, non patet, ut alii dignitate crescant, suntque mihi aequales, vel superiores. Faxit Deus ut qualiter mihi talenti toti populo spiritum suum largiatur : *Quis tribus, ut omni populus prophetet, & de te Dominus spiritum suum.* Congruē igitur vocavit Iob inuidiam, vitium esse puerorum.

VI. Aristoteles philosophorum coryphaeus, inuidiam propriam esse sentit senioribus : ego vero utriusque censeo congrua esse rationes : inuidia namque ex corde procedit abiectio, & exiguo & tale propriâ habent pueri ac seniores. In pueris cor est exiguum, & paucum augetur in illis ut que ad annos quadragesima, vel quinquaginta, porto in senioribus sensim decrescit, ab anno quinquagesimo & deinceps. Et hoc lucide colliges ex natura viribus, que de corde diminuntur etenim in pusionibus sunt imbecilles, pariter & senioribus, robustior autem in pueris quamdiu in eis cor augetur, sive ad tertatem virilem & confidem, & decrecunt in senioribus, à viri state deficiunt, cum & in illis cor minatur. In mundi primordijs, & infantia, etat hominibus corpus illum, vnde vires habuit & amplissimum inuidius locum, vnde illa duobus primis fratribus videmus Cain & Abel, notar autem D. Iohannes, tantum in corde Cain inuidiam, ob fratris Abeli prærogativam, ut ab incepto non perficit, donec illum indiguo trucidaret homicidio. Credit mundus, credit & cor, & vires decreverunt inuidia. Nobilissimos illos Romanos intuere, quanto se mutuo prosequantur honore, quo si habeant pretio, neminem, quam proprios contributes peritis faciant, qui nullum prater civis Romanos ad dignitates indicabant esse promovendum. Vide sic de illis doquuntur Spiritus S. id quod alias expendimus. *Et non est inuidia, neque zelus inter eos.* Erat illis cor magnum. Cum autem nunc mundus conferat tantumque ei cor decessat, vix illum ei superpetit, idcirco nullus pollet viribus ad actus heroicos, virtutes eminentes, præclaras facinora, omnes exterminat, elumbi omnes, idcirco tantum diabolica inuidia inuidia ut in hac vita neminem inuenias, immo in toto regno, qui quemlibet alium dignum censeat ut protex sit aut Epileopus, aut gubernator. In omnibus municipiis notamus imperfectiones, quas in publicum proferimus, e-

ius dignitatis vel austerioris dolore flimbi quem toto molimine conatur obscurare, ea ea intentio, e las ad trutinam reuocamus, eamque nos agimus praecores, de illis inter nos seruonem conferimus inuidis illis percutientibus inquietentes : *Vnde hinc virtus & sapientia!*

Ex his laborat inuidus, eximiunt, quam in aliis notat, obscurate dignitatem (inquit D. August.) ad hoc eius explorat defectus & imperfectiones, has proferit ad lucem, sequi opponit instanter illi, quod in altero laudatur excellum & magnificum ; & cum non defectus, sed attendere debet prærogativas virtutum, vt illum earum intuitu magni faceret, non excellentiam; sed defectus notat inuidus vt illum vilipendat, prout ad rem exponit D. Gregorius. Preinde proprie inuidio dicimus, alterius non perpendere eminentias, & in has pecculantem erumpere interrogantes : *Quis est hic?* vt primo dicitur Martinus egimus & Cain, & Saül & alijs, ex D. Chrysostomo & D. Gregorio. Est inuidia, sic eam definir D. Petrus Chrysologus, velum, quod sibi oculos obumbrat inuidus, ne proximi videat virtutes ipso sole clariores : *Non sic nubes calum, nos diem, fulmina, quomodo mentem cecat, & tenbras inuidia.* Quod ex praefati confirmat histori : *Litur hoc Iudaeus probat, qui Christi sapientiam miratur, & virtutes stupet, astollit operas, dicta suscipit, & amorem in ipso videatur dimittas.* Deinde sentiatur, carnalium parentum nomina commouerit, & dumgat. Vide quid agant sui Christi compatrioti: miracula eius intelligunt, predicantem tanta plenaria verborumque profunditate percipiunt, ut in stupore non minimum rapiantur : *Mirabatur in veritate, & qui tantum suscipiebat debet eminentiam, in cum insurgunt diabolus furore superbie, & Sataniæ inuidia percutit, dentes : Nonne hic est filius fabri? Nonne pater eius Ioseph? & mater eius dicitur Maria? unde hinc virtutes, &c.* His enim spesum comitit, his honorant dicti, his eis derogant autoritas, ut eorum infidelitas obstat beneficis, que Dominus illis optabat impetrari fuitque hec petitio, cladesque Nazarenorum. Hoc prædit Iob, ut exponit D. Gregorius : *Terra de qua ostendatur panis in loco suo, regae submersa est.* Alij loquiuntur : *Terra de qua gressus est panis.* Terra de qua egredius est panis coelestis, & vbi seminas fuit, Nazareth dicitur. Hac igitur inuidia conflagravit: nam prius optimè de Christo sentiendo, denum inuidia diabolica submersa est, ilium dedignata, quod pauper, quod ignobilis esse iudicauerit. Vide diabolica dicitur inuidia,

1. Mac. 8. 16.

eff inuidia, neque zelus inter eos. Erat illis cor magnum. Cum autem nunc mundus conferat tantumque ei cor decessat, vix illum ei superpetit, idcirco nullus pollet viribus ad actus heroicos, virtutes eminentes, præclaras facinora, omnes exterminat, elumbi omnes, idcirco tantum diabolica inuidia inuidia ut in hac vita neminem inuenias, immo in toto regno, qui quemlibet alium dignum censeat ut protex sit aut Epileopus, aut gubernator. In omnibus municipiis notamus imperfectiones, quas in publicum proferimus, e-

